

Ügynök bíborban

A Művelt Nép Könyvkiadó nagyjelentőségű portré-sorozatát adott ki „Atombombás gyujtogatók” címmel. A kötetet Solohov, Virta, Galan, Szimonov, Markin szovjet és Vásárhelyi Miklós, Révész Gy. István, Sós Endre, Antal Gábor magyar írók, publicisták tanulmányaiból, cikkeiből állította össze a szerkesztőség. A kötet minden portré-tanulmányhoz közli az illető háborús gyujtogató karrikatúráját is. Az alábbi részletet az „Atombombás gyujtogatók” c. portré-gyűjteményből közöljük.

Aki a pápából eszik, belehal! — mondja a régi, inkvizíciókorabeli francia közmondás. S ha ennek legalább az ellenkezője igaz lenne, tudnillik már hogy „aki a pápának enni ad, hosszú életű lesz a földön” — úgy bizonyos, hogy Mr. Spellman megdöntené Mathuzsálem atyánk évezredek óta felülmúlhatatlan világrekordját a hosszú élet terén. Mert a pápának még nem volt mecénása, aki olyan bőkezűen gondoskodott volna róla, mint Spellman Ferenc József, New York bíboros érseke.

Az ő elévülhetetlen érdeme, hogy az amerikai monopolkapitalisták, kik többségükben protestánsok, mormonok, quakerek és egyéb „hamis hitűek”, ma egytől-egyig odaadó, áldozatkész hívei a Vatikánnak. Az ő érdeme, hogy a hívek csökkenő életszínvonala folytán egyre apadó perselypénzek helyett milliódolláros csekkek futnak be évente a hírhedt Szent Lélek Bankjába. Az ő érdeme, hogy a Vatikán költségvetésének nyolcvan százalékát ma az Egyesült Államokból fedezik, abból az államból, ahol a katolikus lakosság számaránya egyike a legkisebbeknek, abból az államból, amely az első között választotta ketté a vallást az államtól. Az ő érdeme, hogy amikor a Vatikán kedvenc szövetségesei, Hitler és Mussolini eltűntek a történelem süllyesztőjében, a Vatikán propaganda- és kémszervezetei egyetlen pillanatra sem maradtak munka nélkül, hanem azonnal új gazda, az amerikai imperializmus szolgálatába állhattak.

Miképpen végezte el ezt a csodálatos „hittérítői” tevékenységet Mr. Spellman? Mi sem egyszerűbb ennél. A meggyőzés eszközeivel. Az amerikai nagytőkét meggyőzte arról, hogy a Vatikánt pénzelni jó üzlet, — a Vatikánt pedig meggyőzte arról, hogy az amerikai imperialistákat kiszolgálni jó üzlet. S közben gondosan ügyelt arra is, hogy ő maga se maradjon ki az üzletből.

Persze ahhoz, hogy valaki ilyen eredményeket érheszen el, kockázatokat is kell vállalni. És Mr. Spellman nem fukarkodott a kockázatok vállalásával, a nagy cél érdekében. Így például, mint New York bíboros érseke, habozás nélkül hajlandó volt kockára tenni a gondozására bízott nyáj lelki üdvösségét azáltal, hogy éveken át felé se nézett egyházmegyéjének. De még ennél nagyobb kockázatoktól sem riadt vissza. A második világháború alatt, mint az amerikai tábori lelkészi kar feje, még a fasiszták ellen küzdő amerikai csapatok zászlóit is megáldotta! Még szerencse, hogy az áldás hatékonyságát azonnal sietett eldönteni azzal, hogy ugyanakkor beható tárgyalásokat folytatott Ribbentroppal és Grandival annak érdekében, hogy egyrészt Hitler és Mussolini, másrészt Churchill, de Gaulle és — Rooseveltt háta mögött — az amerikai hadvezetés között különbékét kovácsoljon össze. S hogy ez a „lelkek megbékélésére”, már mint a fasiszta lelkek megbékélésére irányuló törekvése nem sikerült, kizárólag annak tudható be, hogy míg ő tárgyalta, a Szovjet Hadsereg izzé-porrá zúzta a náci hadigépezetet.

Milyen ember hát Spellman Ferenc József, akiről egy newyorki lapnemrégiben ezt írta: „Spellman bíboros félig a Fehér Házé, félig a Vatikáné, de egészen az imperialistáké”. Hogy érte el azt, hogy összekötöttsz lehetett a reakció két főhatalma, a harmadik világháború két főfészke: Wa-

shington és Róma között? Miféle tehetségek lappanganak ebben az emberben, hogy ma már nyíltan beszélnek arról: ő a pápai trón várományosa?

Tárgyilagosan meg kell állapítani: rendkívüli tehetségű ember. Már-mint amerikai értelemben. És tehetsége már egészen ifjú korában, az egyetem évek alatt is megnyilvánult. Igaz, a tananyagból állandóan bukásra állt, de több győzelmet aratott az iskolai boxmérkőzéseken. Ugyanakkor nyílvántartották, mint kiváló turistát és az is közismert tény, hogy a bíboros igen jó pilóta is, aki mindig maga vezeti gépét. Így aztán bizonyos, hogy ha nem lett volna érsek belőle, feltétlenül vezetőszerepet várt volna rá a sportéletben. Ezenkívül verseket is ír. Igen, Spellman bíboros valóban költői lélek! Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy bár verseit még senki se olvasta végig, de 250.000 dollár írói honoráriumot kapott értük. És a kiadó se fizetett rá, hiszen ezt a kötetet az USA összes templomaiban szöszékről reklámozták. A versírás azonban ma már a babéros bíboros irodalmi pályafutásában csak az első szárnypróbálgatásnak ígérkezik. Jelenleg a politikai üzlet mellett filmszcenáriumon dolgozik. Erre Hollywood már előlegként is többet adott negyedmillió dollárnál. És joggal. Hiszen, ha egy verskötetből 100.000 példányt adtak el szöszékről, vajjon mennyi mozijegy fogy majd el, ha annak árusítására állítja majd át lelkipásztorait a bíboros? Hiába, kinek lenne jobb, hatásosabb „publicity“-je egy ilyen kitűnő érseknél?

De egy igazi pap nem anyagias. Spellman sem szereti zsebében a sok pénzt. Inkább részvényekkel spekulál. S költői vénája itt sem hagyja el. Amint diplomataként elkezd egy akciót, a múzsa azonnal meghihleti és nagyban vásároltat vele olyan részvényeket, amelyekben a politikai mesterkedés folytán áremelkedés várható. A koreai háború kitörése előtti napokban például, nyilván versírás és Dulles tokiói tárgyalásai közben, olyan sugallata támadt, hogy Betlehem-Steel részvényeket kell vennie. Ennek a Betlehem-Steelnek ugyan semmi köze sincs ahhoz a Betlehemhez, amelyet a bíboros ritka templomi szónoklatai alkalmával emlegetni szokott, de annál több köze van a Koreába szállított amerikai fegyverekhez, amelyek nagy részét ez a tröszt gyártja. És lám, csodák-csodája, Spellman sugallata bevált, a prófétikus hangzású részvények árfolyama néhány nap alatt több, mint száz százalékkal emelkedett.

Truman elnök — a fentiek után érthető okokból, — mint bizalmi emberére, mint egyik legkiválóbb politikai ügynökére, mint a háború előkészítésében egyik legmegbízhatóbb segítőtársára tekint Spellmanra. A Vatikán pedig — ugyancsak a fentiek után teljesen érthető okokból, — mint egyik legkedvesebb fiát, legdrágább, helyesebben leghasznóthajtóbb gyermekét tartja nyilván. Dehát az emberek nem egyformák, a derék bíborosnak sem juttott osztályrészül tökéletes boldogság. Hiába lép forró frigyre mintegy személyén keresztül az egyházi és világi hatalom, vannak, akik érthetetlen okokból mégsem kedvelik Spellman Ferenc Józsefet, az érseket, boxolót, költőt, spekulánst és politikai méregkeverőt. Így például Amerikában nem kedvelik azok, akik nem értenek egyet Truman háborús politikájával, — vagyis az az amerikai nép tíz- és tizmilliói. A katolikus világban nem kedvelik azok, akik nem értnek egyet a Vatikán háborús politikájával, — vagyis a katolikus hívek száz- és százmilliói. Sőt, nemcsak nem kedvelik: egyenesen kimondják azt a véleményüket, hogy az ilyenfajta bíborosnak semmi köze a valláshoz, az ilyenfajta bíboros nem más, mint az imperializmus ügynöke, aki a papi talárt csak álruhának használja fel.

S a maszk, ha egyszer felfedezték mögötte az igazi arcot, nem segíti többé elrejteni a szándékokat sem. Spellman bíboros, akármilyen kiváló sportember is, nem dönti meg Mathuzsálem rekordját, akármilyen kiváló boxoló is, a népek százmilliói kiütik a ringből. S amikor majd társaival együtt ez az ismert pilóta is „repülni fog“, szebb, nyugodtabb lesz az emberek élete.

HETVENÖTÉVES A SZLOVÁKOK NAGY KÖLTŐJE, IVAN KRASKO. A szlovákok egyik legnagyobb költője, a gömörmegyei Lukovistyén született Ivan Krasko (eredeti nevén: Dr. Botto János), most lett hetvenöt-

éves. Krasko Iván 1896-ban tűnt föl szlováknyelvű költeményeivel. A cseh akadémia tagjává választotta s ma a Csehszlovák Köztársaság Nemzeti Művésze kitüntető címet viseli. Polgári foglalkozása mérnök.